

CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)
Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

**MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER**

**MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA**

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA DE MAR (LA SELVA). ANY 2003

(c) Marc Ordeix i Rigo (2004)

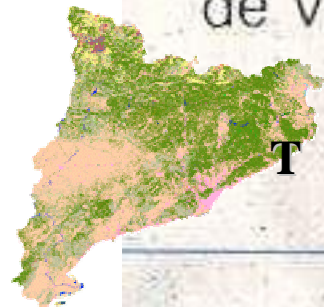
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)
Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava
ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Objectius

L'any 2001, arran de la **recàrrega indirecta** a la part baixa de la riera a partir de l'aigua regenerada a l'EDAR de Tossa, el Consorci de la Costa Brava va trobar adient d'impulsar-ne un **seguiment acurat**, a fi de documentar els impactes possibles d'aquesta actuació, tan positius com negatius.

En aquest cas, mitjançant el **seguiment de l'estat ecològic**, fent un èmfasi especial en les comunitats de **macroinvertebrats** i de la **vegetació de ribera**

Fitxa tècnica de la riera de Tossa

- ü Neix al massís de Cadiretes, al límit amb els termes de Vidreres, Caldes de Malavella i Llagostera. Desguassa a la mar a llevant de la vila
- ü Extensió de la conca: 3.000 hectàrees, aprox.
- ü Clima: Mediterrani suau, amb afinitat atlàntica (humitat elevada i precipitacions per efecte pantalla de les muntanyes)
- ü Geologia: Bloc granític de la Serralada litoral.
- ü Vegetació de la conca: Alzina surera
- ü Recobriment: 87,7% de bosc dens, 2,4% conreus i 7,4% artificial (GRÀCIA i al., 2001)

CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)
Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava
ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Hàbitats naturals de la riera de Tossa d'interès comunitari i de conservació prioritària (Annex I de la *Directiva Hàbitats*, 92/43/CEE i 97/62/CE)

- **Els estanys temporals i les basses fluctuants** (molt alterats, a la desembocadura)
- **Els boscos al·luvials amb verns, salzes blancs i freixes**

Flora i Fauna aquàtica: valuosa i diversa

Falguera reial (*Osmunda regalis*), herba de la gota (*Drosera rotundifolia*), llorer (*Laurus nobilis*), etc.

Anguila (*Anguilla anguilla*)

Gripau comú (*Bufo bufo*)

MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Descripció dels punts de mostratge

Estació	Descripció - topònim
O1	Abans de l'EDAR de Tossa (pont de l'EDAR)
O2	Després de l'EDAR de Tossa (pont del càmping)
O3	Bassa terciari de l'EDAR de Tossa (punt de sortida)

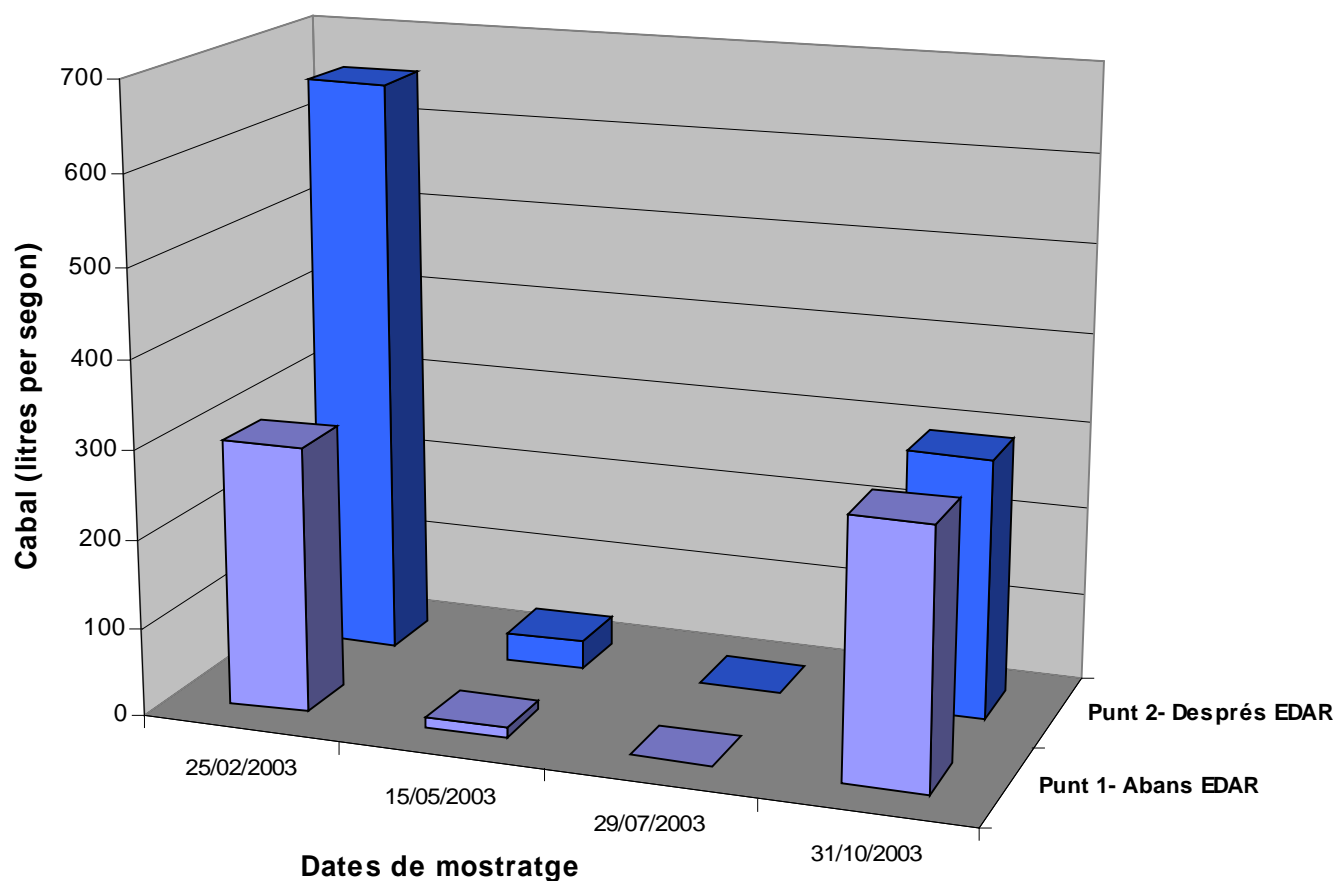
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Aproximació als cabals circulants

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)
Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava
ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

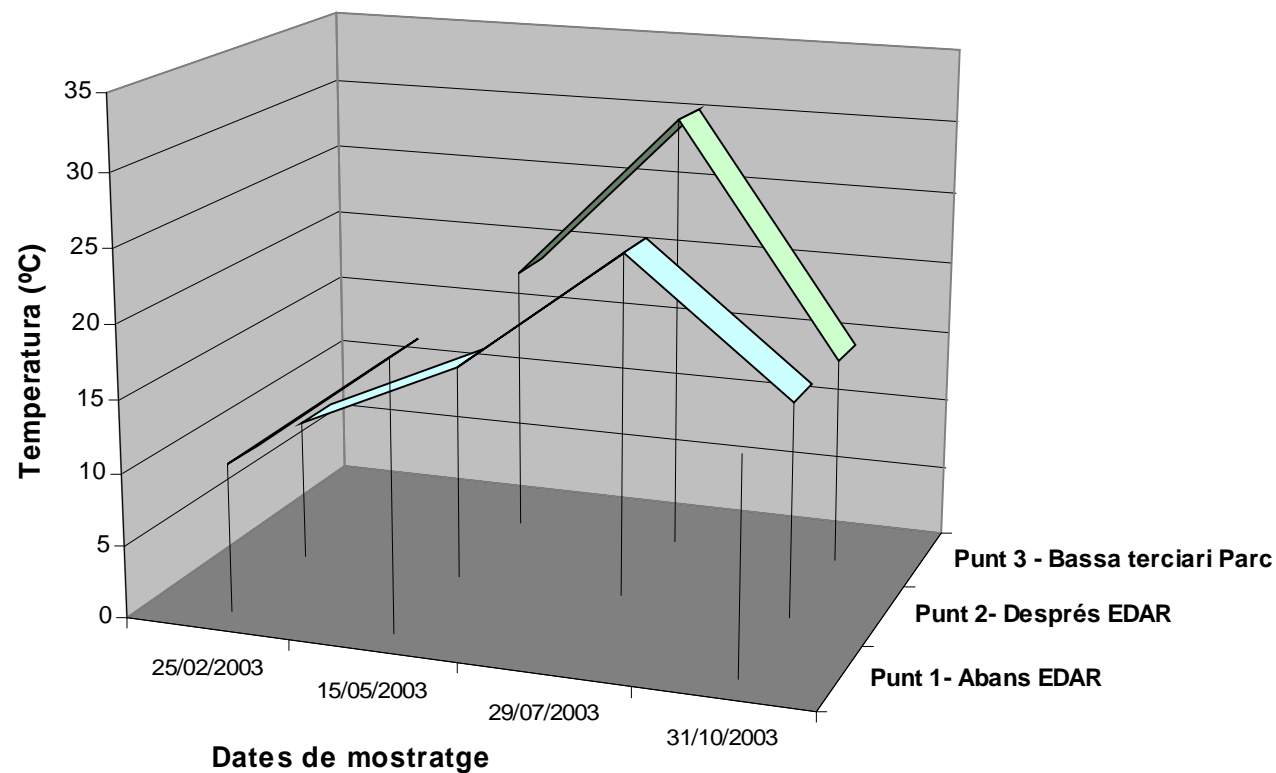
Canvis de cabal detectats a la riera

(aigua amunt de l'EDAR de Tossa, de l'hivern a la tardor)

Temperatura de l'aigua

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

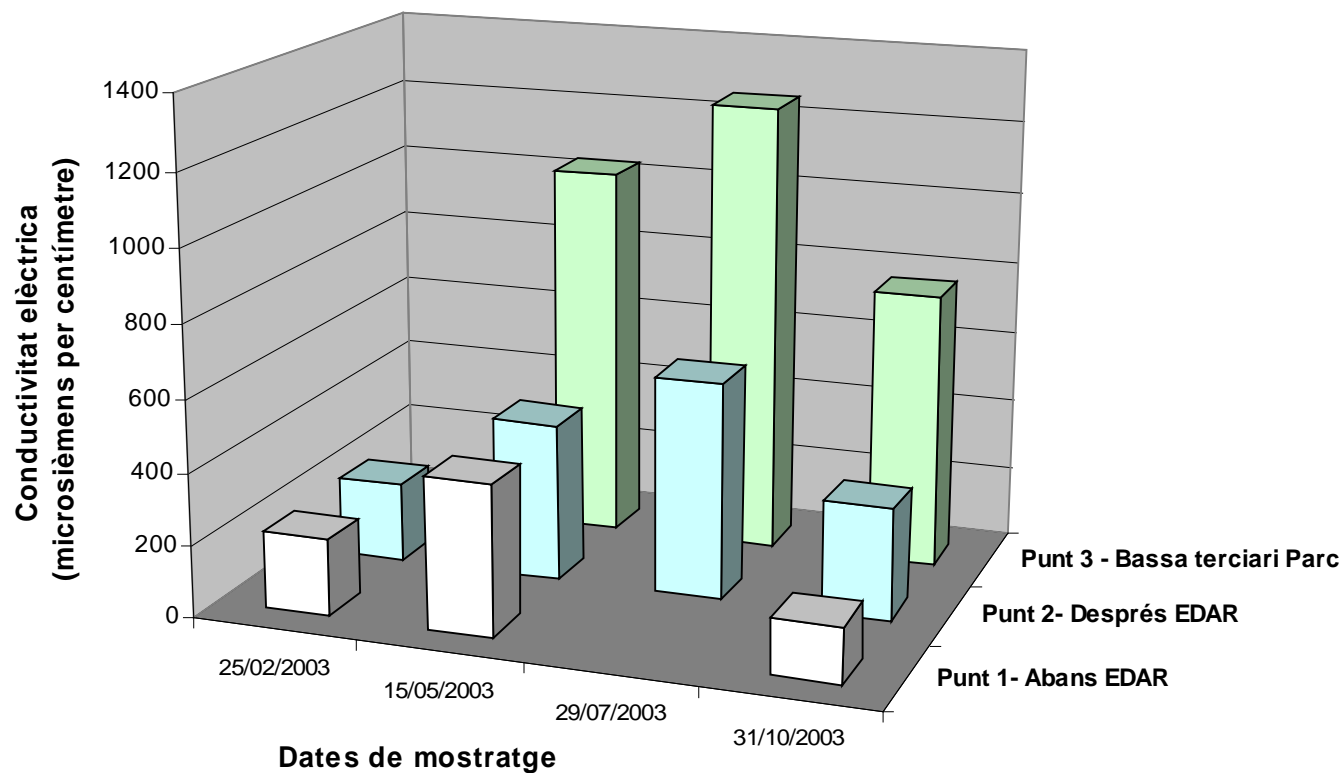
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Conductivitat elèctrica

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

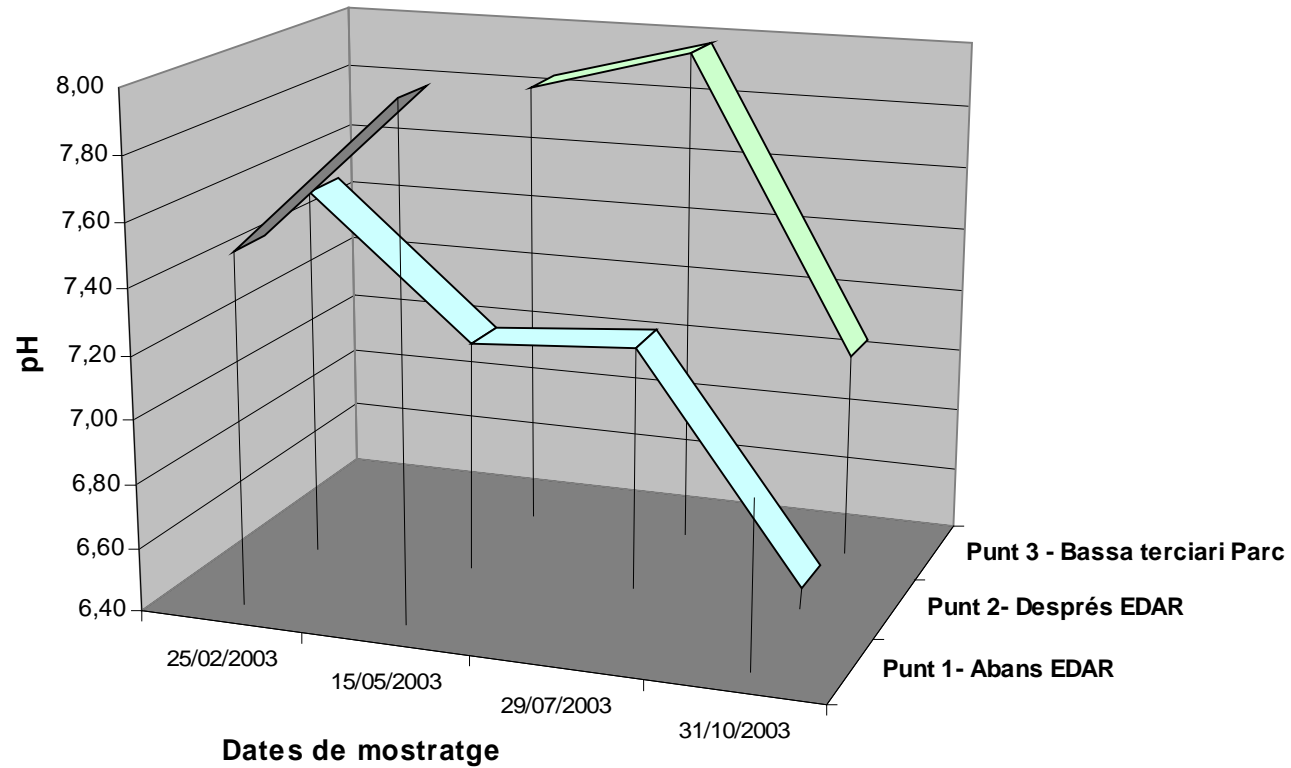
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

pH

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

**MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER**

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

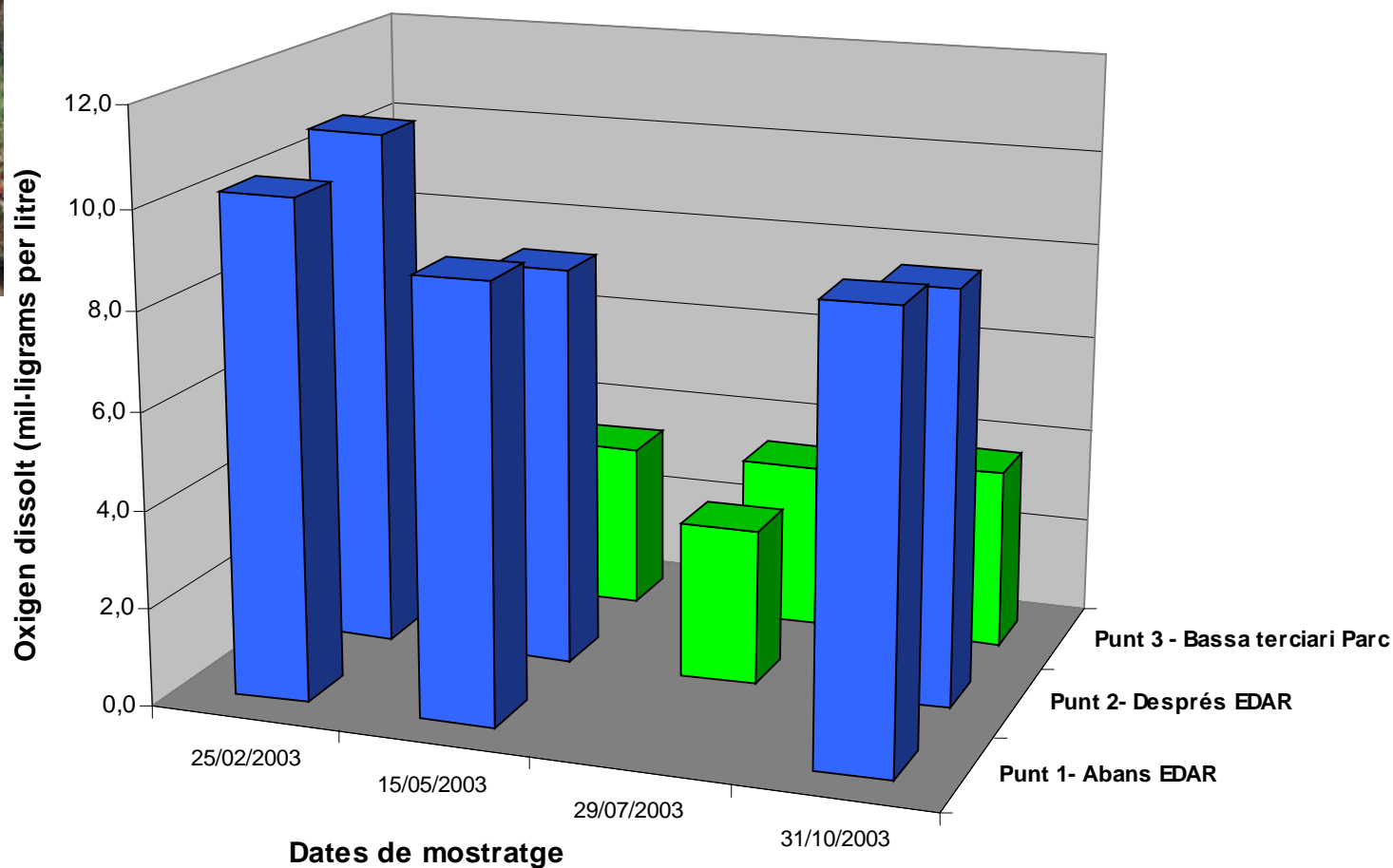
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Oxigen dissolt

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

Condicions mínimes fixades per la Directiva 78/659/CEE ³	
Paràmetre	Condicció mínima
Oxigen dissolt	> 50% de saturació, o bé > 7 mg/l
Sòlids en suspensió	< 0 = 25 mg/l
DBO5	< 0 = 6 mg/l O ₂
Nitrits	< 0 = 0,03 mg/l NO ₂ - (0,01 mg/l N- NO ₂ -)
Amoni	< 0 = 1 mg/l NH ₄ ⁺ (0,8 mg/l N-NH ₃)

(3) Relativa a la qualitat de les aigües continentals que requereixen protecció o millora per ser aptes per al desenvolupament de les poblacions de peixos en aigües ciprínicoles

MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

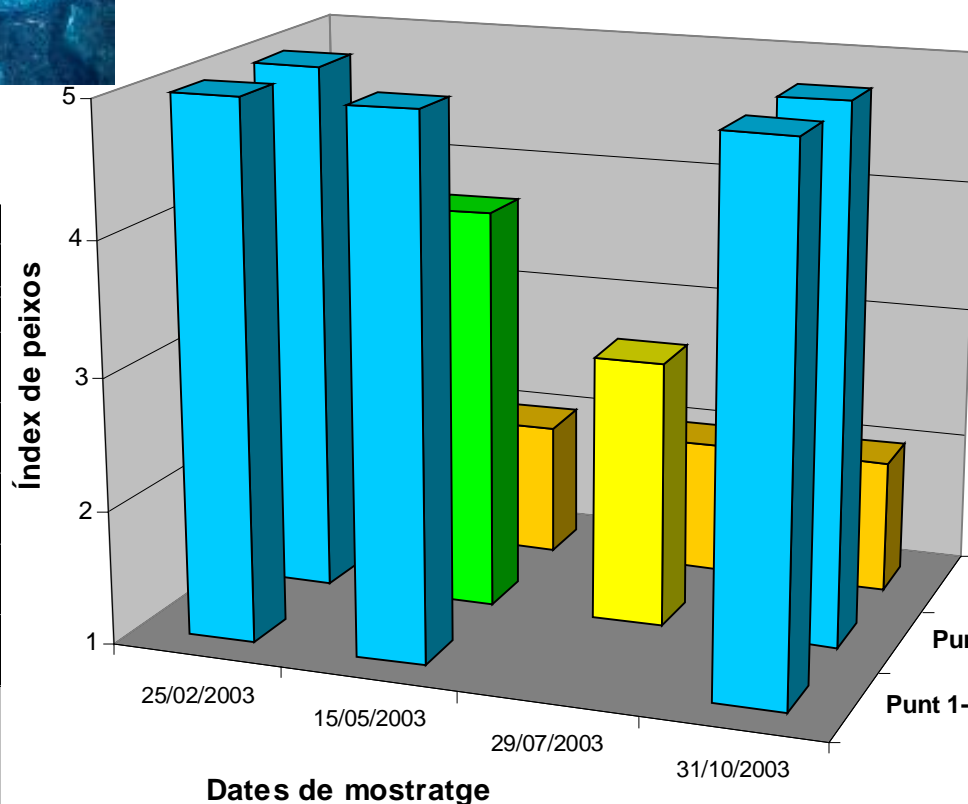
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Qualitat de l'aigua per a la vida piscícola (peixos ciprínids)

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

Qualitat de l'aigua per a la vida piscícola	
Índex adaptat als peixos ciprínids, elaborat a partir de les anàlisis d'amoni, nitrats, sòlids en suspensió i oxigen	
Categoria	Explicació
I	Aigües netes, que no provoquen gens d'estrès a les comunitats de peixos
II	Aigües que poden provocar lleugers símptomes d'estrès a les comunitats de peixos. Les espècies més sensibles es poden veure afectades
III	el funcionament de l'ecosistema. Les comunitats de peixos es redueixen a les espècies més tolerants a la contaminació
IV	Aigües que provoquen un fort estrès, amb molt poques possibilitats de presentar comunitats de peixos
V	Aigües molt contaminades, sense gairebé cap possibilitat de presentar comunitats de peixos

Índex de peixos = índex adaptat per als rius mediterranis (PRAT i altres, 2001)

Condicions mínimes fixades per la Directiva 78/659/CEE³

Paràmetre	Condicció mínima
Oxigen dissolt	> 50% de saturació, o bé > 7 mg/l
Sòlids en suspensió	< 0 = 25 mg/l
DBO5	< 0 = 6 mg/l O ₂
Nitrats	< 0 = 0,03 mg/l NO ₂ - (0,01 mg/l N-NO ₂ -)
Amoni	< 0 = 1 mg/l NH ₄ ⁺ (0,8 mg/l N-NH ₃)

(3) Relativa a la qualitat de les aigües continentals que requereixen protecció o millora per ser aptes per al desenvolupament de les poblacions de peixos en aigües ciprínicoles

MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

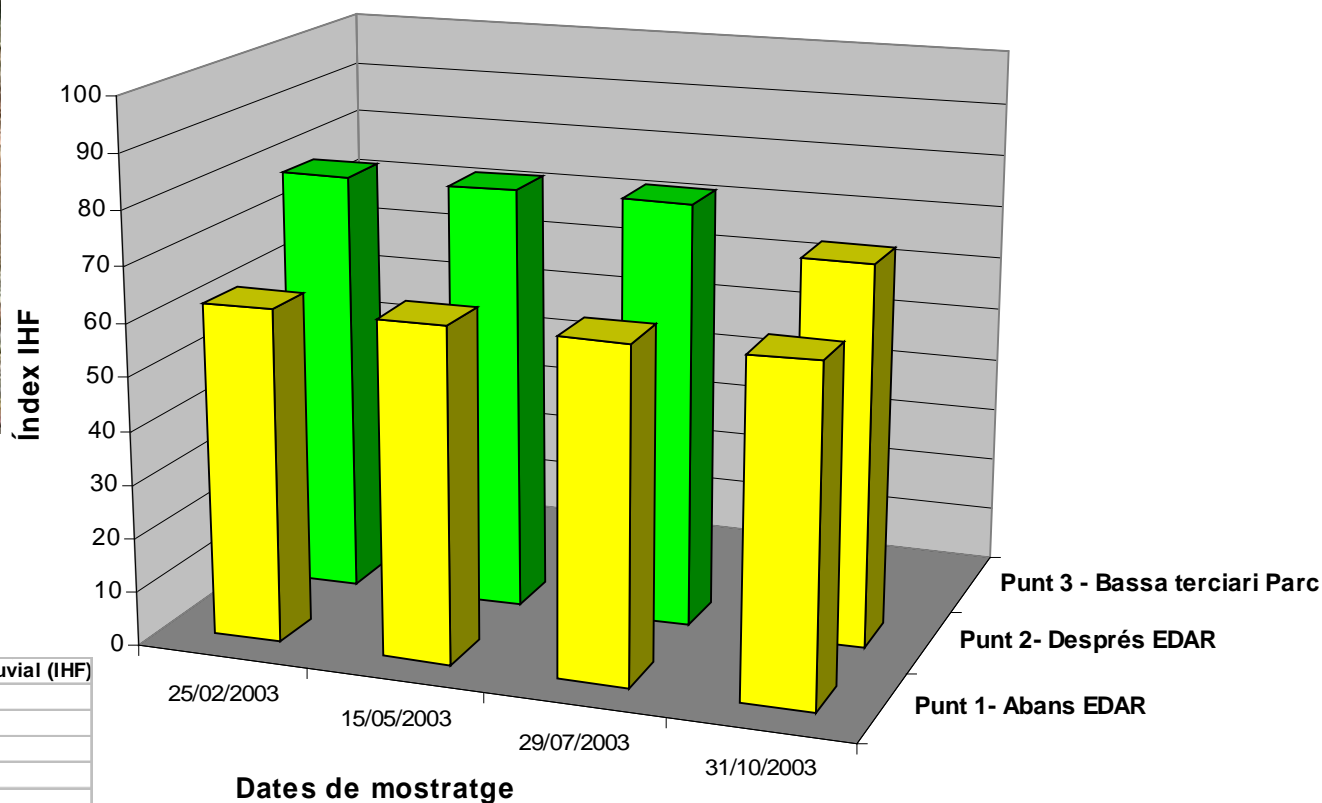
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Qualitat de l'hàbitat fluvial (IHF)

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

Categories de qualitat de l'hàbitat fluvial (IHF)

I Qualitat molt bona (> 95)

II Qualitat bona (75-90)

III Qualitat intermèdia (55-70)

IV Qualitat dolenta (30-50)

V Qualitat pèssima (< 25)

IHF = Índex adaptat per als rius mediterranis

(PARDO i altres (en premsa), segons PRAT i altres, 2002)

Bosc de ribera: verneda i gatelleda

Hi apareix la **vernedada amb càrex**, de tendència atlàntica. El vern (*Alnus glutinosa*) cobreix un estrat herbaci amb càrex pèndol (*Carex pendula*), etc. L'acompanyen el saule blanc (*Salix alba*), l'avellaner (*Corylus avellana*), l'om (*Ulmus minor*), els freixes de fulla gran (*Fraxinus excelsior*) i de fulla petita (*F. angu.*).

També és present la **gatelleda**, de zones silícies massa seques per a la verneda. El gatell (*Salix atrocinerea*) hi conviu amb la sarriassa (*Arum italicum*), equisets, etc.

Dissortadament, arreu abunden **plantes invasores foranes**: escàcies (*Robinia pseudoacacia*), plàtans (*Platanus X hispanica*) i canyes (*Arundo donax*).

MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

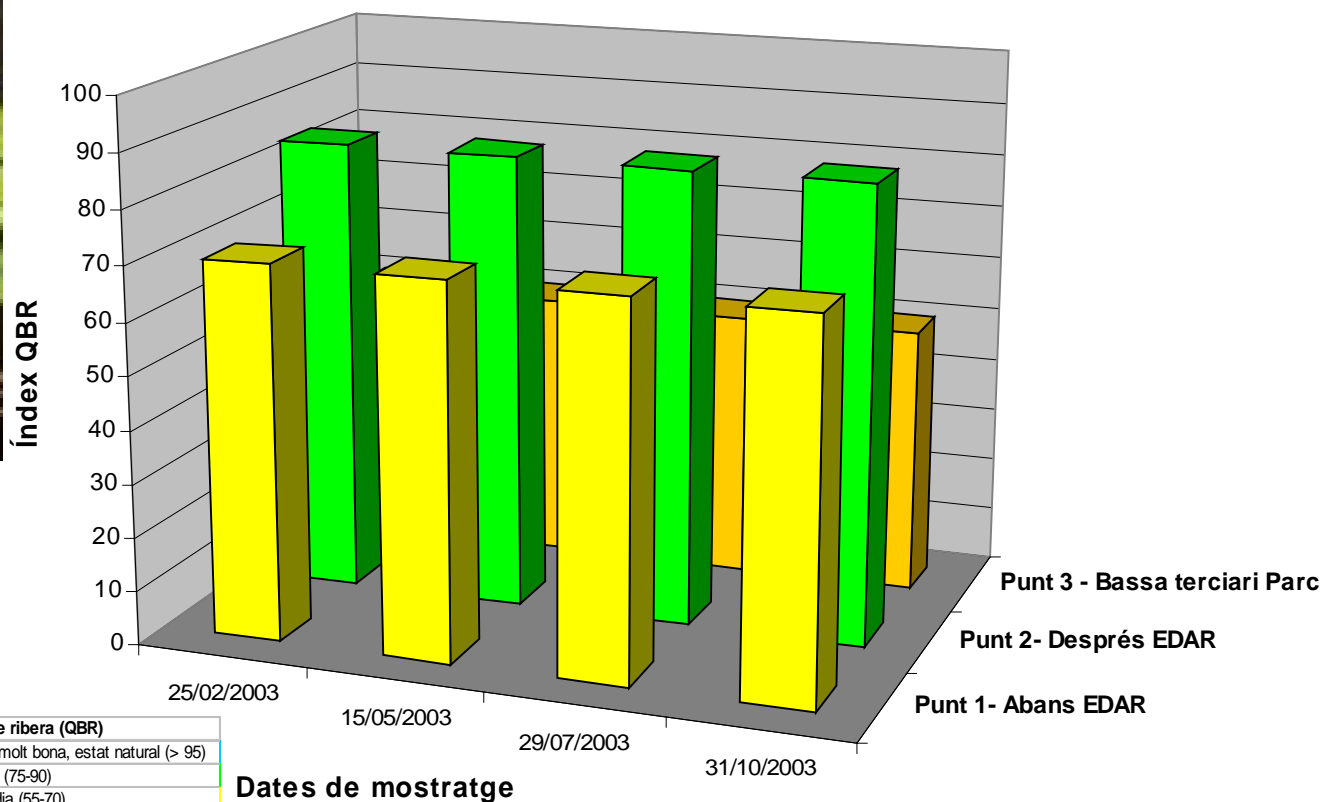
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Qualitat del bosc de ribera (QBR)

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

Categories de qualitat del bosc de ribera (QBR)	
I	Bosc de ribera sense alteracions, qualitat molt bona, estat natural (> 95)
II	Bosc pertorbat lleugerament, qualitat bona (75-90)
III	Inici d'alteració important, qualitat intermèdia (55-70)
IV	Alteració forta, qualitat dolenta (30-50)
V	Degradació extrema, qualitat pèssima (< 25)

QBR = Index adaptat per als rius mediterranis (PRATI i altres, 2002)

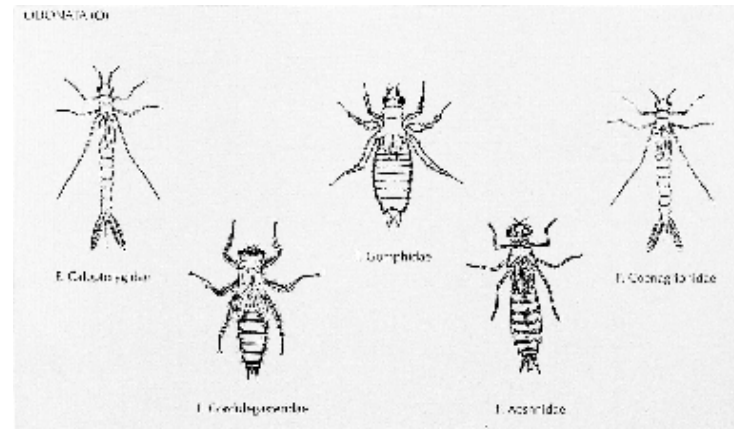
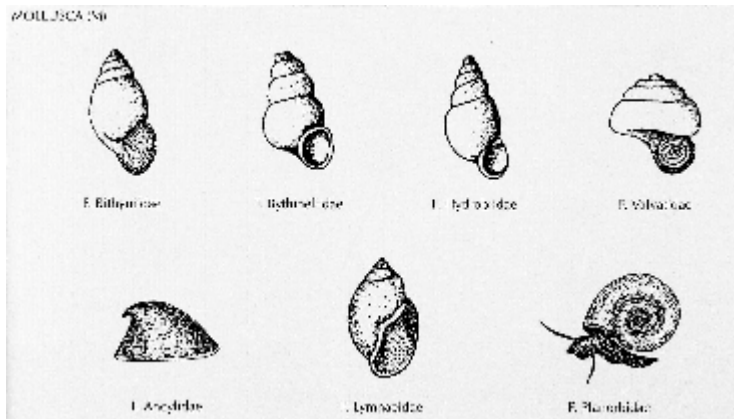
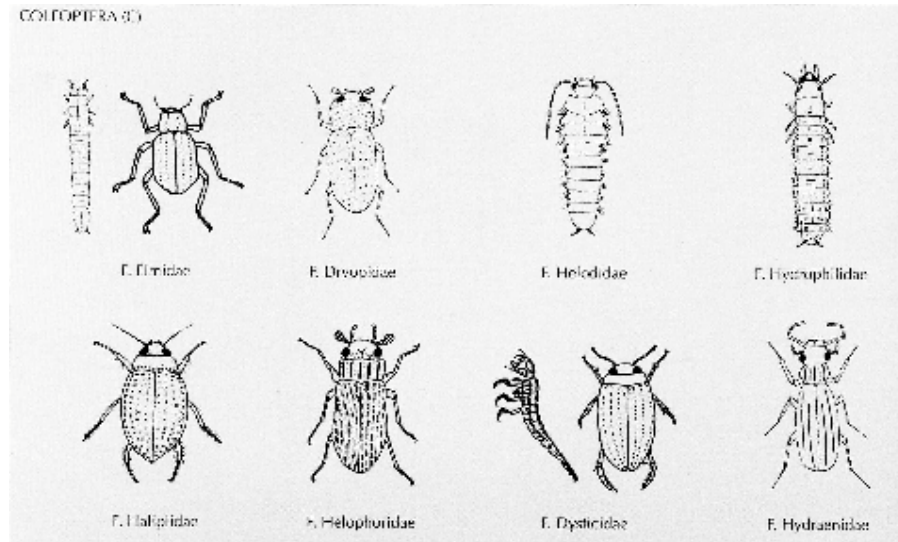
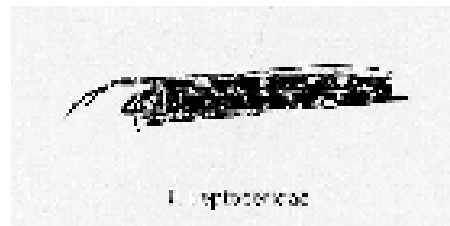
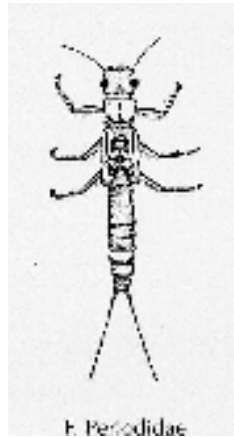

MUSEU INDUSTRIAL DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU) Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Macroinvertebrats de la riera de Tossa

MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

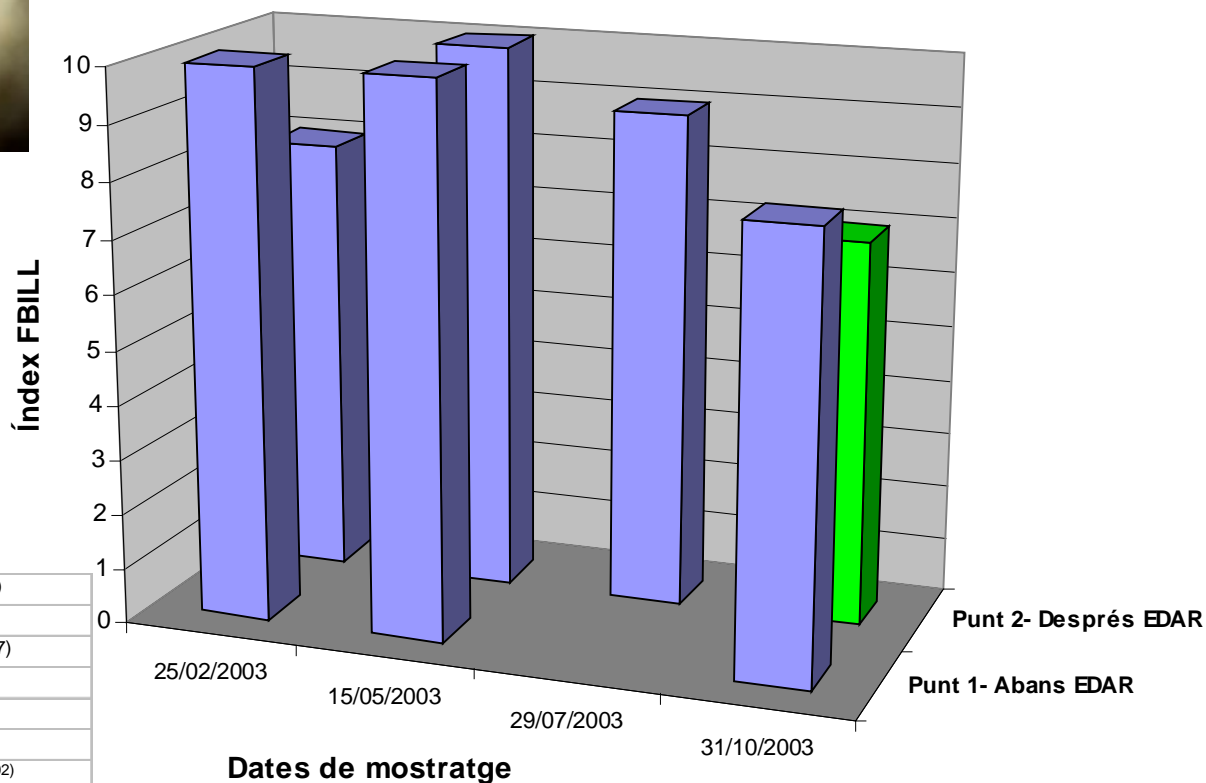
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Qualitat de l'aigua en base a l'estudi dels macroinvertebrats aquàtics (Índex FBILL)

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

Categories de qualitat de l'aigua (FBILL)

- I Aigües amb molt bona qualitat (8 a 10)
- II Eutròfia, aigües amb contaminació moderada (6 i 7)
- III Aigües contaminades (4 i 5)
- IV Aigües molt contaminades (2 i 3)
- V Aigües extremadament contaminades (0 i 1)

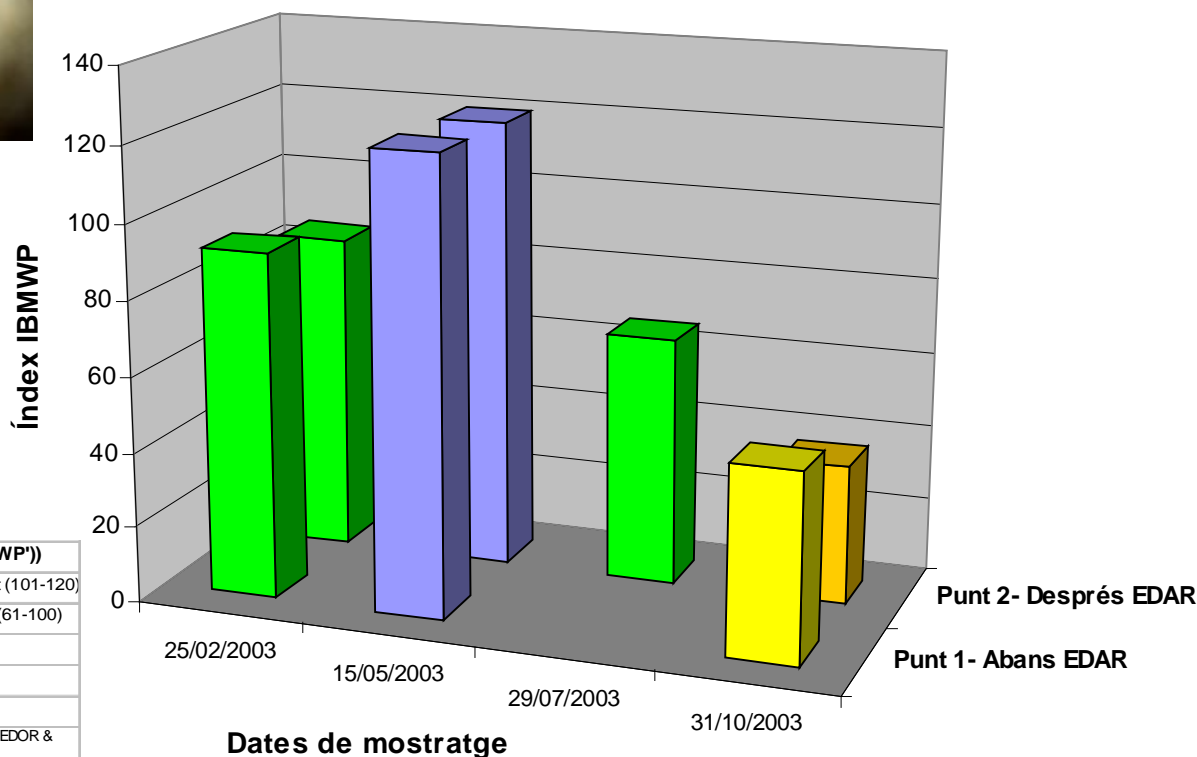
FBILL = Índex adaptat per als rius mediterranis (PRAT i altres, 2002)

CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)
 Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava
 ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Qualitat de l'aigua en base a l'estudi dels
 macroinvertebrats aquàtics
 (Índex IBMWP)

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

Categories de qualitat de l'aigua (IBMWP (=BMWP ^a))	
I	Aigües molt netes (>120) o no alterades sensiblement (101-120)
II	Aigües amb alguns efectes evidents de contaminació (61-100)
III	Aigües contaminades (36-60)
IV	Aigües molt contaminades (16-35)
V	Aigües fortament contaminades (< 15)

IBMWP (=BMWP^a) = Índex adaptat per als rius ibèrics (ALBA-TERCEDOR & SÁNCHEZ-ORTEGA, 1988)

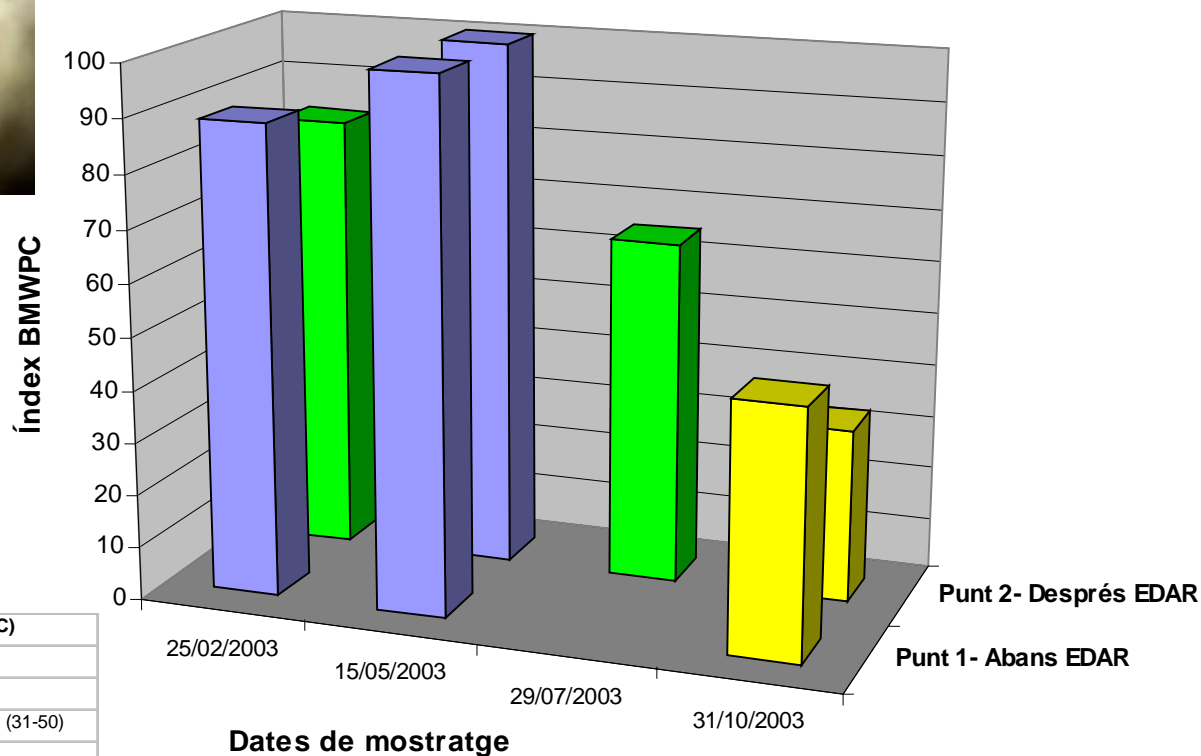
MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)
Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

Qualitat de l'aigua en base a l'estudi dels macroinvertebrats aquàtics (Índex BMWPC)

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

Categories de qualitat de l'aigua (BMWPC)	
I	Aigües molt netes (> 85)
II	Aigües netes (51-84)
III	Aigües eutrofitzades amb signes de contaminació (31-50)
IV	Aigües parcialment contaminades (11-30)
V	Aigües molt contaminades (< 10)

BMWPC = Índex adaptat per als rius de Catalunya (BENITO & PUIG, 1999)

MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

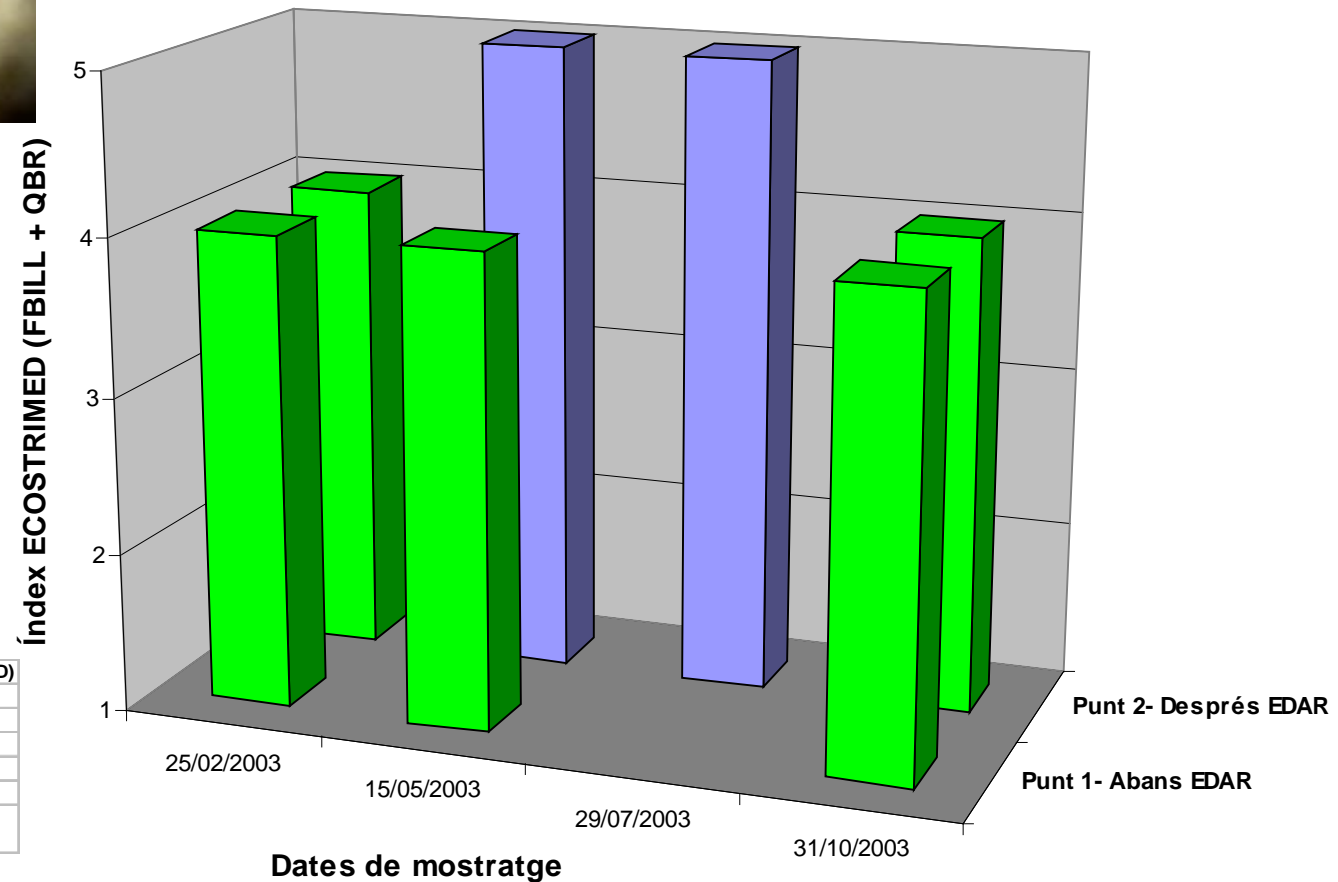
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Valoració global de l'estat ecològic amb l'Índex ECOSTRIMED (FBILL + QBR)

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

Categories de l'estat ecològic (ECOSTRIMED)

I	MOLT BO
II	BO
III	REGULAR
IV	DOLENT
V	PÈSSIM

ECOSTRIMED = Índex adaptat per als rius mediterranis
(PRAT i altres, 2002)

MUSEU
INDUSTRIAL
DEL TER

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

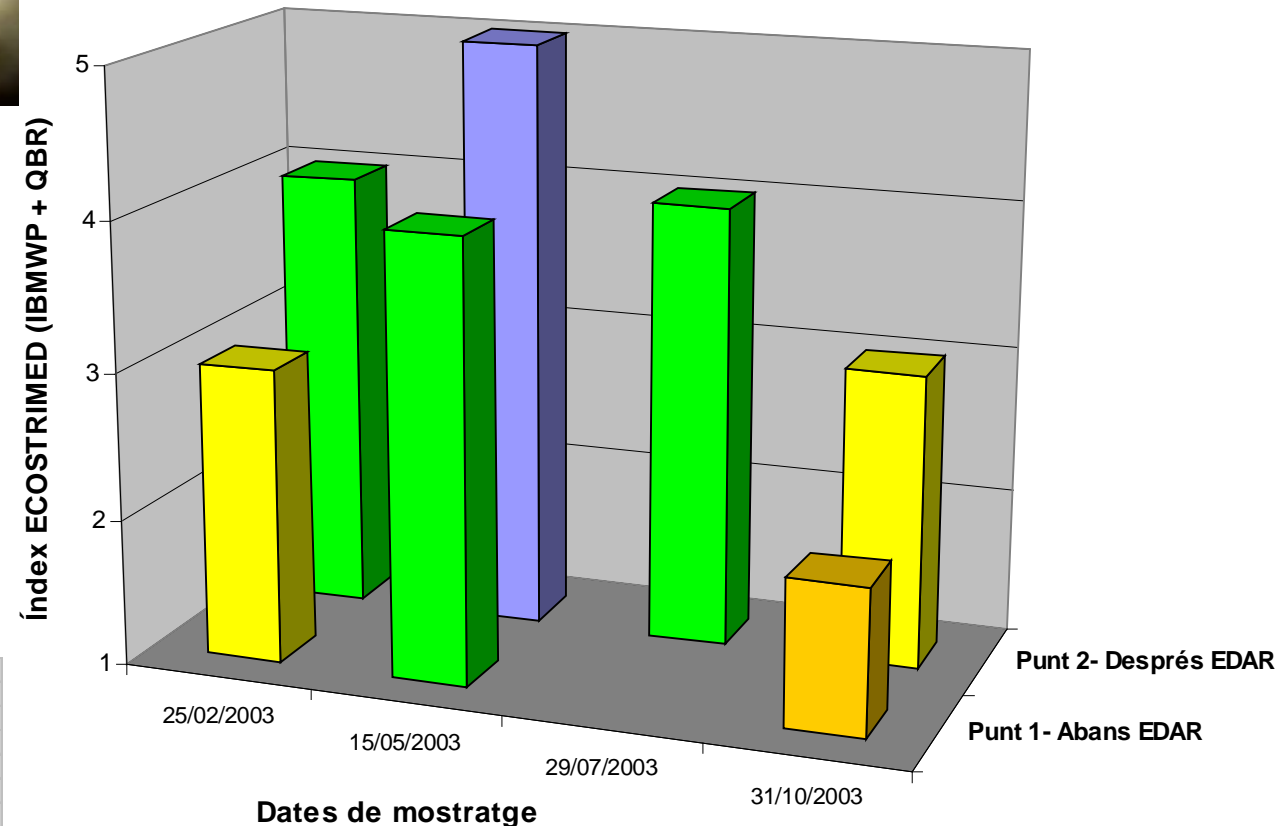
CENTRE D'ESTUDIS DELS RIUS MEDITERRANIS (MIT, MANLLEU)

Seguiment promogut pel Consorci de la Costa Brava

ESTAT ECOLÒGIC DE LA RIERA DE TOSSA (LA SELVA) 2003

Valoració global de l'estat ecològic amb l'Índex ECOSTRIMED (IBMWP + QBR)

Riera de Tossa de Mar (la Selva) any 2003

Categories de l'estat ecològic (ECOSTRIMED)

- I MOLT BO
- II BO
- III REGULAR
- IV DOLENT
- V PÈSSIM

ECOSTRIMED = Índex adaptat per als rius mediterranis
(PRAT i altres, 2002)

Conclusions

**ü Cabals: progressa
adequadament**
(recuperació versus sobreexplotació)

**ü Qualitat de l'aigua: progressa
adequadament**
(qualitat bona o molt bona)

X Vegetació: necessita millorar
(qualitat intermèdia, per invasores
foranes, poca amplada i pendents
excessius de les ribes)